

BUDAPESTI HIRADÓ.

E lapok minden héten négyszer, u. m. kedden, csütörtökön, pénteken és vasárnap jelennek meg. Előfizetési ár félve Budapest házhoz-hordással 5 for., borítékban 6 for., postán borítékban 6 for. ezüst pénz. Előfizetési helyben a kiadóhivatalban, gránátos-utcai Dlabhy-házban 466. szám alatt, és minden es. k. postahivatalnál. Az ausztriai birodalomba s külföldre menendő példányok csak a bécsi es. postahivatalnál rendelhetők meg. A hirdetmények minden apróbetűs hasábsoraért 5 (öt) ezüst krajczár fizetnek.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Nyílt levelek Erős Lajoshoz Pozsonyba I. Országgyűlés: (Előleges közlés az oct. 18. és 19-kei ker. és orsz. üléséről.) Oct. 16-ai 311d. ker. ülés (Hitelesítés 's az orsz. pénztárból fedezendő közszükséglet és czélok megállapítása.) Oct. 16-ai 247d. orsz. ülés a m. FőRbnél (Fiume és Baccari; közszéki jegyzők, zsidók ügye.) Oct. 17-kei 312d. ker. ülés (Hitelesítés: országházi választmány jelentése; finansziúgy.) Megyék: Krassó közgyűlése. Külföld: Nagybritannia, Franciaország. Egyesületi közlés: Kisfaludy-társaság. Hivatalos és magánhirdetések. Gözhajók járasa.

MAGYARORSZÁG és ERDÉLY.

(Nyíltlevelek Erős Lajoshoz Pozsonyba I) Régi barátom! Az, mit sokan reménylének mások ismét rettegének, nem fog megförténni — nem telettek Pozsonyban! Bármint gondolkozzál az iránt, mi lett volna kívánatosabb, még tovább legisferálni, vagy ez uttal végét szakasztani? annyit mindenesetre hiszek, hogy egyéni vonalmaid a homokos Szabolesba hinak vissza, mellyet, ha nem esalakozom, mindjárt 18 hónapja lesz hogy elhagytál. Azóta magam is, távol kedves kis hazámtól Szabolcstól, itt Pesten ütem fel a journalistica miatt sátorfámat. Nem gondoltam volna még akkor, midőn szürkülő hajjakban és gondokban szegényebbek, sok és vidám napot együtt töltünk igaz magyar baráti körökben, hogy néhány év multával, Pozsonyból, hova téged meggyéd Rendei osztalván bizodalma küldött, visszatérve, barátodhoz mint journalistához fogsz Pesten beközöszölni. Pedig így van, régi barátom, és neki, ki oly igaz örömet lelé a veled hajdan élő szóval folyt eszmecserében, nem marad már hátra egyéb, mint levelezés által tenni azt ezentúlra is folytonossá, és ez uton tartani ébren a baráti érzelmek azon vidorságát, mellyeknek meghülésétől rég elismert szilárd jellemedet tekintve, tartanom ugyan soha sem lehetne, de a mellyek sürűbb érintkezések szükiben, legizleteseb fűszeröket volnának kénytelenek nélkülözni. Megkezdem tehát, engedelmel nélkül, noha arra előleg számítva, a levél-cyelust, és azon nyiltságnak, mellyet az olly edzett viszonyok, mint a köztünkiek, hangosan követelnek.

Nem titkolom előtted, mikint rég nem néztem valaminek végeldülése elibe nagyobb aggodalmakkal, mint millyekkel tekintem a fumei vaspálya ügyének sorsát. Financziális tekintetben most van hazám azon ponton, mellyen róla elmondhatni, hogy „novus saeculorum nascitur ordo.” Milly irányban indulunk tehát a jelen pillanatban? az kimondatlan fontos, és jövődöre nézve eldöntő. Ha akár sietségből, akár jószándéku elfoglaltságból, vagy valamely egyes tárgynak túlbecsüléséből, most teszünk hibát, vagy vállalkoz terhes feltételeket; 's elzalogosítjuk hosszú időkre finansziánkat, meg lehetsz győződve, hogy ezen hibának következtét talán egy század alatt sem fogjuk kiheverni, mert illy hiba át fog szövedni öszves finansziális kifejlődésünk folyamataiba, és érezhető leend igen sokáig. Képzeld magadnak csak az esetet, (mellyet feltenni mindenesetre kell, mert pénz és vállalati ügyekben mindig a legrosszabb esetekre kell számítani, ha esalakozni nem akarunk) hogy 8—9 év mulva, elkészülvén (mit én nem hiszek) a vukovár-fumei vonal, egyszerre arról leend az 1851-iki országgyűlésen szó: 70 évre gondoskodni arról, hogy a 18 milliónyi építési és felszerelési tőkének öt percents kamatai fedezésére források jeletlessenek ki. Kérdédek, nem igen bokros és tövisek leend-e az akkori országos Rendei állása? Pedig a 18 millióban megszabott tőke a legfelületeseb számítás eredménye, és a mi megjegyzendő, löereji pályára volt számítva, mellyet ü gőzerejüre változtattatok. Kilencszázezer ezüst forintnyi biztos és mindig disponiblis jövedelemről kellend gondoskodni, egyes czélra, és egy olly pályára, melly talán 50—60 ezer mázsa külföldi czikk és másfél millió mázsanyi, meglehet ollykor több, meglehet ollykor kevesebb nyers termék szállítását közvetlendi, említést érdemlő személy-mozgalomra még a legvérmesebb ügypártolók sem számítván. Ez esetben, bármikép forgassuk a dolgot, a 900 ezer forint nem lesz egyéb, mint kiviteleti jutalom bizonyos termékekre, mellyeknek öszves értéke, mostoha években meglehet nem teend 2—3 annyi, mint azon évenkénti áldozat, mellybe a vasut az országának kerülend. Nyolcz kilenc év nem nagy időköz, és így kit várakíthat el túlbuzgalma annyira, miszerint hinné, hogy akkor már finansziának tökéletesen ki lesz fejlődve, és bővelkedni fogunk forrásokban, mellyekből megerőtetésünk, vagy egyéb szükségünk csorbája nélkül, előállíthassuk a kilencszázezer forintot? Mert ne hidd, bármilly rózsaszinben mutatkozzanak akár most, akár akkor a remények, hogy kevesebb is beérhetni. A nemzet becsülete lesz elzalogosítva, és így ugy kellend intézkedni, hogy a legrosszabb esetre se szenvedjen az csorbát, és ha szükség, az egész kilencszázezeret, hiány nélkül, a megígért időre fizethesse. Nem fog pedig semmit változtatni a dolgon, ha nagyobb lesz is idővel az áru-mozgalom, mint felebb említém, mert nem lévén még akkor biztos zsinórmértékül szolgáló tapasztalások, a kezelési, szállítási és fentartási költségek iránt, mellyek a körülményekhez képest változók, és eleinte kivált magasak

szoktak lenni, e felett az építési tőkének az engedélyi 70 év alatt letörlesztetni kellett, ez ismét a netalán tiszta jövedelmul felmaradt és a részvényeseknek 5 percent erejéig az ország által pótolandó summát fogja esorbitani nem kis mértékben; ha kudarcot nem akarunk vallani, csakugyan az egész 900 ezer ezüst forintról kellend gondoskodnunk. És ha akkor még ugyanazon subsidionalis rendszerből talál állani öszves finansziánk, mellyet elfogadtatok, és a mellyről más-kor fogok veled szólani, nem látod-e, milly keserü dilemmába lesz helyezve a nemzet adott szavának beváltása mellett, midőn mégis 70 évig kellend várakoznia, hogy a pályát tulajdonának nevezhesse? Es kérdédek, hiszed-e, hogy ezen intermezzo a fizetési hajlamot gyarapítandja, melly még mindig gyenge lábun áll, és mellynek erősítésére olly nagy szükségünk van? Avagy nem véled-e magad is, hogy a nemzetnek, a közhitel fentartása iránti fogalmal, igen erős próbára fognak tétetni már akkor, midőn hosszabb fizetési megszokások azokat még nem tette igen szilárdakká?

Midőn én többször állítám, mikép a vaspályának a Szávával versenyezni kellend, és hogy ezen körülményt jövedelmi számításokból kihagyni nem kellene, seregére akadtam a Tamásoknak — a publicisták között, holott, mint gyanítom, a gyakorlott kereskedő alkalmasint mind velem tart. Most azonban a dolog újphasiba lépett. Vedd egy kissé kezébe az oct. 17-kei budai német újság mellékleteit és által fogod látni, hogy a száványi gözhajózás megindult, és hogy a társaság egy nyolczezer mérővel terhelt hajónak vontatásáért Zimonytól Sziszekig 650 frotot kíván pengőben, a mi egy mérőtől 4 1/2 krajczár tesz csak. Már most tekints a térképre és által fogod látni, mikép Beesétől, Bajától, vagy Vukovártól Zimonyig nem nagy a távolság ugy, hogy ez által a szállítási költség Sziszekig alkalmasint felére van leszállítva, mert eddig Beesétől Sziszekig 17 krt vettek fel rendezes egy mérőtől; de tekintetbe vévén, miszerint ezen fuvarbert főleg az okozta, hogy Zimonytól Sziszekig annak viz ellenében, állati erővel kellett történni, mit most a gőzerő végzend, 4 1/2 krajczárért mérőjétől, alkalmasint nem fogok hibáznai, ha azt hiszem, hogy e gözhajózási vontatás segítségével Beesétől Sziszekre 8 1/2 krtért pengőben el fog jutni egy mérő buza. Az általatok elfogadott vasuti tarifa a mostani közönséges vízi szállításnál valamikéval drágább és 22 1/2 krt határoz Vukovártól Sziszekig mázsjától, vagyis mérőjét 85 fontra tévén (a fumei vállalkozók kedvéért, noha a bánúságnak legnagyobb része sulyosabb) 19 1/2 krt fogna fizetni egy mérő; már pedig, ha az Beesétől jön, még Vukovárig is bele fog alkalmasint 7 krtba kerülni, ugy, hogy 20 kron alul nem igen jutand el pályákon Sziszekre. Már most tedd fel ismét a legrosszabb esetet vaspályáokra nézve, mert a gözhajózásra ez lesz a legkedvezőbb, t. i. hogy kedvező a vizállás a Száván (mi, valamint most gyakran történi, ugy ezentul is előfordulhat), és pedig, hogy épen akkor kedvező, midőn a legtöbb szállítás történik, meg lehetsz győződve, hogy a szakadatlan közlekedésnek gyönyörű eszméje egy kereskedőt sem fog arra bírni, hogy Vukovárnál kirakassa buzáját a hajóból, ha Dunáról jön, vagy a Ferencz-esatornán Vukovárra kerüljön Beesétől, és ezen módon 14 1/2 krral többet fizessen, hanem le fogja úsztatni hajóját Zimonyig, és onnét gőzerővel fogja tovább vonsolni. Ez esetben pihenni fog a vaspálya, és csak 600,000 mázsa terhet vonjon is el ekép a gözhajózás versenyzése, már mindjárt 200,000 ezüst forintnál több jövedelmi esökkenést fog szenvedni pályátok, és így tovább minél többet vonand el. Igen jól tudom én, hogy akadályokkal küzdend ezen gözhajózás; meglehet, eleinte gözhajójuk nem lesznek képesek megfelelni a szükségnek 's at., de mindezek jobbra változhatnak, és más, nevezetesen a dunai gözhajózás mellett tett tapasztalások szerint, valóban változnak is. A hajóépítés mestersége mindinkább tökéletesbül, 's már most sekély viz nem képez olly akadályt, mint valaha, mert ma már csak 1 1/2—2 1/2 lábnyit merülő hajókat is építenek. Később, meglehet, 20—30 pcenttel leszállíthatja a társaság a vontatási költségeket, mi pályátoknak még többet fog ártani. — Kereskedési dolgokban végkép is minden pénzre elválhatók nagyobb hasznokat nyujt, mint egy más kevésbbé szépen hangzó gondolat. A szakadatlan közlekedés eszméje, elméletben perse a leggyönyörűbb, de gyakorlatban azon nemét a közlekedésnek fogja választani a kereskedő, melly legolesőbb, ha egyébkint megtalálja mellette, mit conveniencznek nevez. De ezen convenienciája a kereskedőnek, az egyes esetek és conjuncturák szerint változó lévén, nem mindig kívánja meg az igen nagy gyorsaságot, és ollykor a lassúbb szállítást is megbírja, kivált ha egy bizonyos ponttól aztán biztosan számíthat a gyorsabb közlekedésre. Versenyezni fog tehát a viz a vasúttal, és ezen körülmény a pálya jövedelmét igen nagyon esökkenetheti. Ezen tekintet birt engem arra, hogy a vukovár-sziszeki vonalt mindig ellenozzem, és azon hypothesis, mikép öszves pálya 3 millió mázsaára számíthat, és minden mázsa 65 1/2 krt jövedelmet adand, mindig kétségbe vonjam, és ábrándnál nem tartsam egybeük.

Azonban ti máskép végeztetek a mesterségesen csinált lelkesedés által hagyván magatokat számítási dolgokban vezettetni, és ugy látszik, oda akarjátok vinni, hogy a tapasztalás igazolja aggodalmamat. Bizonyossá teszlek, hogy épen nem fognék ezen késői győzelemnek örülni, és épen nem fogom irigyleni senkinek azon triumphust, mellyet némelylek érzenednek, ha csakugyan az ő eszméjük szerint dölne el a dolog. A vukovár-sziszeki vonal építését a jelen pillanatban én ollyan nyaktörő kísérletnek tartom, miszerint nyíltan megvallva, soha sem hittem volna, hogy lehessen kéz vagy toll a hazában, melly a végből megmocozezanjon, hogy annak rögtön építését pártolja, vagy e miatt az országot költségre venni ne idegenkedjék. Bátran merem állítani azt is, hogy Magyarországon kívül az egész civilisált világon nincs egyetlen egy nevé megérdemlő financier is, ki 5% percentel biztosítandó vasutat, szóval: azon terhes feltételeket, mellyeket a fumei társaság követelni nem iszonyodik, ajánlhatná, vagy pedig az egész ügy homályos és még ki nem bonyolult állapotában azt tanácsolhatná, hogy mélyebb és gyökeresebb technikai és egyéb vizsgálatok nélkül, az egész vonal építésébe akár a státus rögtön fogjon, akár pedig azt olly társaságnak megengedje, melly magának 5% kíván biztosítani. De hiszen nincs még eldöntve a dolog, és meglehet, hogy az a kenyértörés perczében veend jobb fordulatot.

Régen tűnődöm azon is, és kérlek, ha lehet, oszlasd el az iránti kétségemet, hogy mi fogna történni, ha azon 18 millió, mellynek biztosítani kívánjátok öt száztuliját, nem talál elegendő lenni a vaspálya bevégzésére? mert hiszen ismerend azon általános tapasztalást, melly aratant bennünket, hogy 20 eset közül 19ben, a vasut mindig több pénzt kívánt, mint a mennyire ment az előleges felvetés. Más társaságok ez esetben vagy még több részvényeket bocsátanak ki, vagy pedig olly kölcsönt vesznek fel, 's olly részvényeket adnak ki, mellyeknek kamatai a vasut jövedelméből előlegesen fizetendők és innét Prioritáts-Actien vagy Anlehen czímmel jelöltetnek. Az 5% biztosítandó fumei társaság, egyiket sem fogja tehetni, mert biztosított részvények mellett ki fog nem biztosított kamatú részvényeket venni akarni? Előnyös részvényeket vagy kölcsönt pedig nem tehetend forgásba az ország megegyezése nélkül, mert az ország a pálya tiszta jövedelmét a tőke 5 percentjéig kikerekíteni tartozván, ezen jövedelmeket az ő megegyezése nélkül a társaságnak esorbitani, vagy rendkívüli kiadások által fogyasztani nem szabad. Amde az illyen megegyezés csak annyit tesz, mintha az ország a 18 millió túl szükséges milliók 5% kamataját is biztosította volna. Szóval azon igen valószínű esetben, ha a 18 millió nem volna elegendő, vagy nem fog bevégezteni a pálya, vagy pedig az országának újabb áldozatokat kellend tennie. Látod ezekből régi barátom, hogy az 5% biztosítás financialiter legveszedelmesebb a jövendőt tekintve, minden lehető kombinatiók között, és hogy ez leend temérdek bajoknak, talán egy századig ki nem apadó forrása! És mégis akadt ember, ki azt nagy nyomatékú tollalval támogatta, és akadt testület, melly illy értelemben határozott! Meg lehetsz győződve, hogy ez csak egy évtizeddel is bámulást fog gerjeszteni, egy század mulva pedig a mesék közé fog soroztatni!

Hidd el, hogy gyakran nem alszom ezen financialis bajtenger miatt, melly szemem előtt elterül, ha meggondolom, hogy mi egy 18 millióra számított problematicus vállalat létrehozására, 70 évig tartó és eventualiter évenként 900 ezer forintra felruhátó kötelezést vállalni készek volnánk, mellynek ha évenként csak 1/2 adát kell is megfizetni, mégis 21 millióval fognánk a 18at 70 év alatt megvásárolni, holott ha a pénzt kölcsön felvesszük, 34 évig tartó egy percentnyi törlesztéssel mentek vagyunk az adósságtól, és mindjárt tulajdonunknak nevezhetjük a vasutat, melly ha valóban jövedelmező, a kamatok fizetésében leend szükségünkre! Fejtsd meg nekem azt, mikép lehet az 5% biztosításra hajlandónak lenni, de az országos költségeni építést nem pártolni? Ezen elentét megfogása haladja csekély tehetségemet.

Azonban elhallgatok, noha egy fél napig is el tudnék még e tárgyról beszélni, és kitárni előtted nézetimet, a nemzetek financialis eljárásai ki sem fejezhető fontosságára nézve, mellyeknek kivált illy fejledező és még ki nem bontakozott körülmények között, mint a mieink, nem lehet elég nagy becsüt tulajdonítani. Vissza fogok még erre térni; addig is vedd szivesen a jelen sorokat, és ha méltóknak tartod, vedd némileg fontolóra! Áldjon a magyarok Istene!

Gr. Dessewffy Emil.

Országgyűlés.

Pozsony, oct. 18-án. Mai kerületben a t. RR. 100,000 frotot ajánlanak általános sommakint a magyar gazd. egyesületnek czélok kitézése mellett; az iparegyesületet pártolásra nem méltatván, az építendő országháza 1 milliót adakozának. Pestmegye ezen öszvegből Mátyás király szobrát is kívánta felállíttatni, az országház díszül szolgálóndót — azonban nem pártoltatott. Az országos közszükséglet pénztár jövedelmei kezelése iránt a külön vélemény nyert többséget. — Országos ülésben a hajdu-kerületi III-ik, a városi reformi

VIII. d. s. a vukovár-fiumei vasut iránti izenet 's szerződés feltételei menyén keresztül. — A m. FÖRRnél a hivatalra alkalmazás ügyében II. d. rendi izenet tárgyalatott, melyben megegyezvén, a hivatalképességet általános törvényben is kívánják kimondatni. Tárgyalatott továbbá azon rendi izenet, melyben a honfiaknak a magyar ezredbeli tisztségekre való alkalmazása czéloztatik. Ebben a m. FÖRR kezét fognak a t. RR. A szabad újságok ügyében utolsó rendi izenet megvitatasának pedig eredménye az lön, hogy a m. FÖRR elölbi nezeiteknél megmaradnak.

Pozsony, oct. 19én. Kerületi ülésben a börtön rendszer iránti V. d. förendi izenet tárgyalatván, az országos pénztári jövedelmek beszedése és kezelése módjáról külön vélemény elfogadtatott. Intézkedtek ezután még a t. RR. az országos utvonalak irányzatáról 's elkészítések sorozatáról.

A mélt. FÖRR pedig a Hajdukerületi III. d. rendi izenet-hoz csekély kivételekkel hozzá járulván, a városi VIII. d. rendi izenetnek egy pontját sem fogadták el.

311d. **Kerületi ülés** oct. 16kán. Elnökök: Zmeskal és Lónyay M.; jegyző: Ghyeczy; naplővivő: Eischl. Tárgy: hitelesítés: 's az országos pénztárból fizetendő közszükségek és czélok megállapítása.

A vukovár-fiumei vasut iránti izenet 'sat. hitelesítettvén.

Szükségesnek látták a t. RR. megállapítani azon közszükségeket és czélok, melyek a megajánlott 2 millió 585 ezer ftból fedezendők 's létrehozandók lennének. Az orsz. választmányi munkalat fonalán indulva lege öbb a honi közlekedések kifejtésére kívánatos főutvonalkról állapodának meg. — Általános nézetekből indulva a jegyző küldői akaratát abban fejezte ki, mikint ök minden kitelhető erőt a fumeivasut létesítésére fordítani óhajtván, az országos főutvonalkról jelenleg csak akép kívánnak intézkedni, hogy azoknak előleges tervezetere fordítottassék némi költség. Központi megyéknél újabb követe eme nézetet magáéva tevén, hozzá még kettőt csatola. Legelőbb is sokallá a választmány tervezte 10 főutvonalt, melyeknek összpontosulási helyeül Pest városa szolgálja, és pedig azért, mert a létesítendő fumei és pestbécsei 's debreczeni vasutak új irányt adván a közlekedésnek tarthatni attól, hogy mind ezen vonalok célirányosan nem fognának kijelölteni. Aggodalma volt követ uraknak abban is, hogy a törvényhatóságok támaszkodván a status segedelmére utakra gondot nem fordítandak, a status pedig nem levén képes minden vonalt egyszerre elővarázsolni, az utak rozkban hagyatnak. — Egy ausztriai széli követ nem érdekéből, mert egy fővonalt Sopronyon keresztül is húzódnék, nem is politicából, de tiszta meggyőződésből vallja, hogy e sok utvonalt létesítése által pénztelen országunk annyira elvérvizik, hogy más közhasznu vállalatokra nem marad ereje. Hol van ország — kérdi — mely a nemzet tőkéjéből meggyőzte volna az illy utak fentartását? E nézet ellenében említe a dunai elnök, mikép az utak nem tisztán készpénzen, de ingyenmunka, 's a törvényhatóságok hozzájárulásával létesítendők. Egy más követ szinte általános szölván, előbb végpontokat, minél egyenesebb vonalokat kíván kijelölteni. Az ingyenmunka helyébe pedig vámosok szeretne felállítatni, melyek az utak készítése- 's felügyelésére szükséges költségekhez képest lennének mérséklendők. Egy dunántúli követ a tanácskozást más mezőre vezetendő, kérdi: vajjon ezen főutvonali kérdést a nemzet műlhalan czélnak tartja-e? Küldői nem tartják annak. Ezen szövat nyomán czélszerűnek látták a t. RR. elhatározni: vajjon a többség kíván-e valamit ajánlani a főutvonalkra? „Igen” lön a felelet. „Nem” re szavaztak: Nyitra, Soprony, Vas, Zala, Liptó, Komárom, Somogy, Veszprém, Fejér, Bács, Turóc, Pozsega és Ugoeca; Trenesen nem szavazván.

Egy vezérszónok, az orsz. választmányi 3 millió 2,585,000 fra olvadván, ehhez képest vélte az egyes czélokra fordítandó összeveket megállapítandóknak, mire nézve tervet is készített. A t. RR. azonban azon kérdést, hogy „mennyit” elhalasztván, előbb az iránt akartak tisztába jöni, hogy „mire” fizessenek. 'S ennek folytán

A Luiza-ut megváltása pártolatván, „nem” re szavaztak; Sáros, Gömör, Bereg, Ugoeca, Marmaros, Arad, Nyitra, Soprony, Vas, Zala, Liptó, Veszprém, Fejér, Bács, Turóc és Pozsega. Temes nem szavazván. Egy fiatal szónok szavazás közben így fejezte ki magát: a fumei vasut mellett a Luiza-ut vagy megáll, vagy semmivé lesz; első esetben nemzeti érdek, másodikban nemzeti becsület kívánja megváltását.

A fumei kikötő közfelkiállással sorolataték a nemzeti czélok közé, nem különben

Az utak és csatornák tervezete. A Tiszaszabályozása tervének elkészítése a többség által pártolatván, ezek által ellenzetett: Nyitra, Soprony, Trenesen, Vas, Zala, Liptó, Komárom, Veszprém, Fejér, Bács, Pozsega és Sáros. — Egyéb folyók szabályozására a t. RR. szinte ajánlanak. — A hitelintézet alapjára már is 200 ezer forint ajánlatott.

Kérdés támadt: vajjon népnevelésre kell-e ajánlani? — Találkoztak, kik a népnevelésnek mostani alkalommal, midőn sem a pénz kezelése iránt ninesenek tisztában, sem a nevelési rendszer megállapitva nines, segélyt nyújtani vonakodtak. A pénz kezelését a nm. Helytartótanácsra bízni nem akarták, előtök intő példa gyanánt állván a fundus studiorum állapota 'sat. — Az ellenkező értelemben lévők pedig úgy nyilatkoztak, hogy a kezelésről 's nevelési rendszerrel fognyaradt még a tábla tanácskozási-joga 's remélhetni, hogy a népnevelési munkalat még ez országgyűlésen kerül tanácskozás alá; hogy azonban épen népnevelésnél teteszenek kivételek, midőn egyéb czélokra feltétel nélkül történt az ajánlás — ezt fonák eljárásnak bélyegezték. A többség pártolatván az ügyet, kevesebbségben maradtak: Borsod, Nyitra, Soprony, Vas, Zala, Veszprém, Fejér, Pest, Turóc és Pozsega.

Lőte nyészteszt re csak 6 megye kívánt ajánlatot tenni, u. m. Hont, Arva, Szerém, Abauj, Zemplén és Bihar.

Pest városának árviz elleni biztosítása a többség által szinte nem sorolataték a nemzeti közszükségek közé. Ezen rovat sok által igazságtalannak mondatott, kik nem oszták azon véleményt, hogy Pest az értelmiség, műipar 's kereskedés gyűpontja, a hon szive, vész és vihar ellen közérővel ótalmazandó. Pártolaték: Abauj, Szabolcs, Borsod, Heves, Csongrád, Csanád, Temes, Nográd, Hont, Baranya, Zólyom, Pest, Tolna, Arva, Verőce és Szerém.

Az országos küldötségekre a kincstár által az országos pénztárnak kölcsönzött pénzmenyiség jöven szöba, némely-lyek ezt, mint világos adósságot külfizetési sürgeték, mások a sófelemelt árából kívánták fedeztetni. Voltak, kik semmiféle követelésnek helyét nem látták, az ország saját kormányának soha és semmisszin alatt semmivel nem tartozván, 's a kincstár jövedelme szinte az országé levén. Mások computust követeltek, miszerint előbb a nemzet követeléseit kielégítésenek, minők a háboruk okozta károk 'sat. Ismét némely-lyek böven látták kielégítve a kincstár követelését a sófelemelt árából, mely még 1802ben emeltetvén fel az akkori háboruk költségeinek fedezésére, mind e mai napiglan, le nem szádlitatták. — Megyezték végtére abban a t. RR., hogy addig semmit nem ajánlanak, míg a kincstár követeléseit oktatványokkal — documenta — megerősítve nem adatnak elé.

A nemzeti museum kimaradt a sorból. Sokan nem tarták ezt első szükségnek. Figyelmeztetésül megemlítették, miszerint a multországyűlés felhatalmazá Nádor ő fenségét, hogy a museum felszerelteséről gondoskodni méltoztassék, ezen tény megsértése nélkül ajánlatot a museumtól meg nem tagadhatni. Felhordatott a nemzeti becsület, mely megkívánja, hogy mihez a nemzet kezd, abban legyen fogytig állhatatos, elég romjaink, üres házaink — Ludovicaea — levén, a nemzeti museumra tett eddigi áldozatok ne állitassanak szalmatűz fényébe 'sat. — És ez okoknak győző ereje nem vala; ha kidül bedül is a museum — még azért meg áll Buda; e nemzet becsület pedig abban mutatkozik, ha a legszükségesebb hiányok pótolatnak 'sat. — A többség elhatározá, hogy a jelenleg ajánlott sommából a museumra semmi ne adassék. Ellenkező véleményben voltak: Ung, Borsod, Bihar, Csongrád, Arad, Torontál, Pozsony, Nográd, Komárom, Bars, Hont, Baranya, Zólyom, Esztergam, Pest, Tolna és Arva.

A müegyetem iránt általános részvét mutatkozott. Figyelmeztetvén azonban a t. RR. ker. jegyző által az iránt, mikint küldői az elemi és ipariskolák körül kifejtett kormányi intézkedéseket a nemzet jogaiha vágónak tekintik, a nemzet ebbeli jogát a t. RR. fentartandók, a kormány lépéseit magok elibe terjesztetni kérék, melyekből kisélyvén az, hogy ő Felsége müegyetem felállítását czélozza, a további intézkedés feleslegessé válik.

A gazdasági és iparegyesületet a többség ápoló szárnjai alá vévén, ellene szavaztak: Pozsony, Nyitra, Soprony, Vas, Zala, Liptó, Somogy, Veszprém, Fejér, Turóc, Pozsega, Abauj, Szepes, Bereg, Torna és Ugoeca.

Végtére az építendő országház jött szöba. Minek-előtte azonban e tárgyban határozat volt a t. RR., jónak látták felvenni a Pesten építendő országház érdemében kiküldött országos választmány jelentését, mi idő rövidsége miatt ma nem történetvén, más napra halasztatott.

247d. **Országos ülés** egyedül a m. FÖRRnél oct. 16. d. e. 11 órakor. Elnök: országbíró ő excja. Tárgy: Fiume és Buccari, községi jegyzők, zsidóügy.

Szakaszonként tárgyalatván Fiume és Buccari szabad kerületek elrendezése iránt kelt rendi 2dik izenet. — az érdekelt egyik kerületi kormányzó indítványára az e tárgyban készült törvényczikkely 3d. sához hozzáadatik, hogy a kerületek minden törvényhatóságokkal, közigazgatási testületekkel 's főkörmányszékekkel közvetlen levelezhessenek. A többi s sra nézve, részint mivel a t. RR. semmi új okokat fel nem hoztak, részint mivel a többi rendszeres munkalatok szakszaival szoros összeköttetésben vannak, 's melyekre eddig még a két tábla közötti egység meg nem történt, — a m. FÖRR. előbbi nézeteiknél, csekély engedményvel, ezuttal is megmaradtak.

Felvétetvén ezután a községi jegyzők ügyében kelt rendi okiratok, — a m. FÖRR. nem látták czélszerűnek e tárgyba becsákozni, mivel az urbéri törvényekben javasolt rendi módosításokat nem fogadták el, 's a jegyzők ügye ezekkel szoros kapcsolatban áll, nézeteikhez következetesek akarván maradni, a t. RR. kezét nem fognak.

Ennek elintézésével olvastatott a zsidók dolgában kelt rendi 2dik izenet, felirási és törv. javaslat. Ez utóbbi okirat a m. FÖRR. kívánsága szerint levén szerkesztve, arra észrevétel nem volt; egyedül a felirási javaslatot a nmltu elnök a jelen intézkedéstől messze eltérőnek látá, miután a t. RR. új intézkedési javaslatuktól elállván, csak a mult országgyűlésről felterjesztett 's nem szentesített s s kát uolag sürgetik felterjesztetni. Ennélfogva fel fognak szólitattni, hogy a felirási javaslatot a mult országgyűlésről ez ügyben felterjesztett feliráshoz képest szerkesztési sziveskedjenek.

Végre tárgyalás alá kerülvén a zsidóknak az országba való beköltözése iránt készített törv. javaslat.

Egy gróf szükségesnek vélte a rendi javaslatához még ama rendelet behozatalát, hogy a beköltöző, midőn azon törvényhatóságokhoz folyamodik, melynek kebelében lakását venni kívánja, elbocsátási levele mellett ne csupán erkölcsi jó magaviseletéről mutasson elő hiteles bizonyítványt, hanem arról is, hogy eddigi tartózkodása helyén ellene semmi követelés nines. — Elfogadtatott.

Egy felföldi megye főispánját továbbá ki nem elégité ama rendelet, miszerint a beköltöző tőkeletesen kimutatni tartozik azt, hogy őt magát kizáró tulajdoni joggal illető legalább 5000 frt értékkel bír — mivel kölcsönt könnyen kapván egy időre, egy sommával többen jöhetnének be, 's be-

költöztek csak az ország kárára válnék, csalván 's hálázó kereskedést azvén, miben úgy sines foglatkozás. Ezért, hogy az innen háramlandó rozsnak eleje vétessék, a beköltözendően olly feltéket kívánt megállapitattni, hogy az vagy mesterséget üzzön, vagy művész legyen, 's így saját eképi keresete mellett élhessen.

Ezen előterjesztés a te—si gróf indítványa következtében azon módosítással ment határozatba, hogy a beköltözendő vagy művész, vagy mesterember levén, ezenfelül legalább 2000 frtnyi értékkel bírjon: a többieknél pedig, kik tán a kereskedők sorába kívánják magokat iktattatni, 10,000 forintnyi saját érték kivántatván meg, mi felől az illető törvényhatóságtól kapott bizonyítványt kötelesek előmutatni.

Egy nmltu püspök indítványára a 3. s. is akép módosítatott, hogy a feltételeket teljesítő zsidók csak akkor települhessenek le, ha az illető törv. hatóság által megkeresett nmltu Hely. tanács arra engedelmet adand.

A többi s s. minden észrevétel nélkül elfogadtattak. Egyéb tárgy nem levén, az ülés d. u. 2 órakor eloszlott.

312d. **Kerületi ülés** oct. 17kén. Elnökök: Lónyay M. és Zmeskal; jegyzők: Ghyeczy, Szentkirályi és Szemere; naplővivő: Eischl; tárgy: hitelesítés, országházi választmány jelentése; finantz-ügy.

A tenger melléki városok állandósítása iránti izenet, felirás 's törvényjavaslat. városi reform ügyében VIII. izenet, hitelesítettvén, 's az egyenes választás elvének bukása által szükségessé vált kerületi módosítása a Hajdu ker. elrendezésnek megtörtélvén.

Olvastatott a Pesten építendő országház érdemében kiküldött orsz. választmány jelentése. A küldötség eljárásának eredményét követezőkben pontosul. A küldötség f. é. martius havában Pestre utazván, saját költségén ottan működött, míg kiküldetésének czélját el nem érte. Első feladatának tekintvén az építendő országház helyének kiszemelését, szemébe ötlött az 1836. 41. t. cz. által nemzeti színháznak kijelölt a mostani Ilkey és Vodjaner házak előtti üres tér. Ezt azonban czélszerűnek és szabadnak nem találván, országház telkéül a Leopold külvárosi új piacot jelelé ki annál inkább, mert azt elfogadható feltételek mellett a választó polgárság hazafini buzgalmánál fogva — a városi tanács tiltakozásával ingyen átadni sziveskedett. A feltételek a választó polgárságnak a nm. országos választmányhoz intézett szózatából megérthetők, miket megemlíteni nem tartjuk feleslegesnek. Azon esetre — így szól a nemes választó polgárság — ha akár a nagym. orsz. választmány, akár a felséges törvényhozóság a mondott czélra egyebütt szemelne ki helyet, vagy az ott építendő országház a törvényhozás kizárólagos használatára alkalmatlanná válnék, fentartjuk magunknak ahoz való jogunkat, valamint föltételekint nyiltan kimondjuk azon öszinte ohajtasunkat is, hogy az ott építendő országházban se boltok ne nyitassanak, sem pedig az, kibérelhető alkalmakra polgártársaink rövidségével soha ne alakitathassék; ellenben az országháznak birtokunkban marandók körülete előfallak beültelve díszkertté országos költségeken alakitassék 's mint olyan épségben is tartassék. — Ezután a nm. orsz. választmány Pozsonyba visszatérvén a külföldi hasonló nagyszerű vállalaok közönséges példája szerint is szabad csödületet nyitott, a haza 's külföld bármely művészének arra, hogy Magyarország e nemzeti építményéhez ereje és tehetségéhez képest tervet készithessen. Mit természetesen csak jutalom feltevése mellett vélvén elérhetőnek, úgy hiszi a küldötség, hogy midőn az elfogadandó legjobb terv jutalmául 800 az ehhez legközelebb járónak 200 darab arany jutalmat tűzött ki, ez által csak azon czélnak kikerülhetlen eszközt használta, melyet az országos Rendek elibe szabtak, u. m. a czélirányos terveknek valóságos elkészitettését 'sat. — Minthogy pedig az ezen nagyszerű építmény tervének elkészítésére hosszabb idő kivántatnék, arra folyó évi Sz. András havának utolsó napja tűzetett ki véghatáridőül; azonban az országgyűlésnek vége f. é. nov. 10kére levén kijelelve, és így az előbb fogván bevégeztemi, mintsem a tervet beadásának hatánapja elmúlnék, — az országos választmány az elfogadandó terveknek elkészítéséért ajánlott, 's — ugy a hazában, mint a külföldön — kihirdetett jutalomdíjnak, miképen leendő kifizetése, valamint a benyújtandó terveknek megbirálása iránti szükséges rendelkezéseket az országos Rendeknek további böles elhatározása alá terjeszté.

Ezen jelentés felolvasása után az elnök felszólítá a t. RR. ket nyilatkozásra, ha vajjon elfogadják-e a helyre nézve a választmány véleményét 's a bejövendő tervek megvizsgálásával kit 's annak megbízni?

Ezen kérdést egy kárpátaljai követ nem látván helyén, azt kívánta szavazással eldöntetni; ha vajjon a t. RR. ajánlanak-e valamit e czélra vagy nem? Szólo szerint eme választmányi jelentés előbb a küldökkel volna közlendő, mert az országgyűlés Pesten tartása nem levén még bizonyos, kérdés, ha vajjon hajlandók lesznek-e e czélra költeni kívált mikor a hét személy s tábla iránt minap kiadott k. k. válaszában ő Felsége nyiltan kijelel, hogy az országgyűlésének itt vagy ott tartása, jogai közé tartozik.

Egy vezérszónok nem ellenezvén a szavazást az imént javasolt kérdés helyett, azt tevél fel, hogy ha egyéb szükségek fedezésén felül az országos pénztárban marad pénz, az, az országháza fordítottassék-e?

Egy hejpaljai követ az elhalasztásban nemakarást sejtvén, arra, hogy a terv itt vizsgáltassék meg, időt, hogy pedig haza küldessék, szükségem nem látott, de miután az ország határozott az iránt: hogy legyen, most csak arról lehet kérdés: hogy adunk-e és mennyit?

Központi megyéknél újabb követe kérdé az előbb szölt kárpátaljai követet, mikint ellenezheti most az ügyet, midőn a választmány kiküldetését ő is elősegíté voksával? Akkor a küldök hajlandósága felől nem volt scrupulusa, miért nem mondá akkor, hogy ő felségének van jogi bár hová összo-

hini az orsz... dóságát a ne... itt Pozsonyba... Kamarái; há... gyünk? Ha a... gyülekeznék... zét, hogy ott... lem kínálko... vazhatni ar... Egy bán... vil egyébre... anyagi kérdé... sankint fizet... költeni nem... A ker. j... dalkozók, h... egyszerűbb... az gördítte... szágyulást... joga van, bá... nában, mid... lések termé... dekek előm... K. követe. N... kenyérről és... háznak nagy... nézve szölv... many vélem... milliót, a te... napjaiban a... mely a sze... Az előb... nyásait mag... many kikü... volt, jelenl... tartozik, az... Budán amu... tása ellen p... volna, szölv... adá az orsz... vazzanak, a... adós nem t... Egy kö... ván orszá... Egyébírán... lét tartani... vezvén, m... pakkolni... magyar, s... A kárp... észrevétel... nem felett... mászetelek... nek aran f... a budai há... gattal egy... kedvezőle... Ekép... építendő... Ugoeca, E... Zala, Liptó... Turóc, P... A he... jegyző in... jén lesz... arany pec... E kér... közszüksé... Az or... sára az o... vannak fo... A Lu... mei kiköt... den szav... Egy vezé... csatorna... Ezen ca... egy társa... Beszedés... millió 's... gett felté... szék Vá... tervet, e... lióra szá... ság, me... érezé 's... ezen ak... pedig sa... des — h... ható dur... követe a... földi te... ellensze... csatorna... endő kie... frtnyi ö... hogy a... ván, az... akarván... Egy... a cs—... nem ak... Köz... gyözd...

híni az országgyűlést? Ő Felsége többször jelenté ki hajlandóságát a nemzet eme régi vágya teljesítése iránt 's nekünk itt Pozsonyban házuk sincs, ez, melyben tanácskozunk, a Kamaráé; hát mi saját hazánkban mindig csak vendégek legyünk? Ha ő Felsége honunkban laknék, a nemzet szívesen gyülekezne trónja körül, most azonban igényelheti a nemzet, hogy ott tartassék az országgyűlés, hol legtöbb kényelem kínálkozik. Szó szerint compromissio nélkül nem szavazhatni arra, hogy: adjunk-e? de csak az öszvegre 'sat.

Egy bánati követ a tervek készítésére kitűzött jutalmakon kívül egyébre nem kíván fizetni. Most, midőn a törvényhozás anyagi kérdések feloldásával foglalkozik 's a nemességet lassankint fizetésre szoktatja, illyesmire, minő az országház, költeni nem kell.

A ker. jegyző, mint tagja az orsz. választmányának esudálkozik, hogy a nemzetnek eme legtermészetesebb és leg-egyszerűbb kívánata sem teljesülhet ellenzék nélkül. Eddig az gördített elő, hogy nem lévén Pesten országház, országgyűlést ott nem tarthatni. Mondják, hogy ő Felségének joga van, bár hová összehíni a nemzetet? Ez állt harezos hajdanában, midőn karddal irtak törvényt, a mostani országgyűlések természete azonban állandó helyet igényel. Anyagi érdekek előmozdítása mellett országházra ne költünk — mondá K. követe. Ne felejtsék a követ ur, hogy az ember nemcsak kenyérről és vízzel él, de igével is. A Pesten felépült országház nagy erkölcsi hatása leendő 'sat. — A dolog érdemére nézve szóló kéri a t. RRket, hogy ha a hely iránt a választmány véleményében megnyugosznak, ajánlják meg az egy milliót, a terv megvizsgálását azonban, az csak nov. végnapjaiban adathatván be, bízzák az orsz. választmányra, mely a szerint országgyűlés után azonnal építsen.

Az elébb szolt kárpátaljai követ P. követének szemrehányásait magától eltávolítandó, megjegyzi, hogy a választmány kiküldetését azért nem ellenzé, mert utasítása nem volt, jelenleg azonban utasítása, melynek sikert eszközölni tartozik, azt tartja, hogy Pesten házat építeni szükségeltlen, Budán amugy is létező országház. P. követének azon állítása ellen pedig, mintha a pozsonyi tanácskozó ház a Kamaráé volna, szóló óvását nyilatkoztatván, miután azt még VI. Károly adá az országnak, végtére is felszólítja a t. RRket, hogy szavazzanak, ha a többség megajánlja az egy milliót, Sz. megye adós nem marad.

Egy körösmenti követ az üres nemzeti muzeumot kívánván országházzá átalakítani, új költséget nem ajánlott. Egyébiránt azon mentegődést, mintha Pesten országgyűlést tartani nem lehetne szállás híja miatt, kifogásnak elnevezvén, megjegyzi, hogy Pesten egész Pozsonyot lehetne elpakolni. Nem kell fénypalota, illy szegény nemzet, mint a magyar, sátor alatt is eltanácskozhatik.

A kárpátaljai követ beszédére P. megye követének két észrevétele volt. Elsőben is örömet nyilatkozta azon vallo-más felett, hogy a pozsonyi ház, az országé — e szerint a nemzetnek Pozsonyban is Budán is lévő háza, jó lesz ezeknek árán felépíteni a pesti házat. Hogy Sz. követe miért ajánlá a budai házat, ezt szóló felfogja; a lánchídon kettős előfoggattal egy forint lévén fizetendő, ez a hid-részvényesekre kedvezőleg hatna.

Ekép folyván le a vita, a többség ajánlatot tőn a Pesten építendő országos házra. Ellene szavaztak: Sáros, Szatmár, Ugocsa, Békés, Temes, Krassó, Soprony, Trencsén, Vas, Zala, Liptó, Somogy, Veszprém, Fejér, Esztergom, Bács, Turóc, Pozsega, Verőcze és Szerém. Nyitra nem szavazván.

A hely és terv átvizsgálására nézve elfogadtatván a jegyző indítványa, az ajánlott somma mennyisége annak idején lesz meghatározandó. A jutalomtervre kitűzött 1000 arany pedig az országos pénztárból fog kifizetenni.

E kérdésen keresztül esvén a t. RR. a kitűzött czélok és közszükségekre kivetendő pénz mennyiségéről tanakodtak.

Az országos utvonatok elkészítésére 's további fentartására az országos pénztárból évenként egy millió forintot kívánunk fordítani, ugy mint a választmány javaslá.

A Luiza-ut megváltására szükséges 1.200.000, 's a fumei kikötőre megkívánható 250.000 frt megajánlatván minden szavazás nélkül, a csatornák felett támadt egy kis vita. Egy vezérnökön a Dunát Tiszával Szegednél összekötendő csatorna iránt ébreszté a t. RR. figyelmét. A dolog így áll. Ezen csatornára 1840: 38. czikk által szabadalom adatott egy társaságnak b. Sina vezérlete alatt 15 évre. A társaság Beszédes József vízmérnök által elkészített 's a költséget 4 millió 's egynehány ezer ftra tevő tervet helybenhagyás végett felterjeszté a nmltgu Helyt. tanács elibe. Ezen kormány-szék Várárhelyi Pál orsz. mérnök által megvizsgáltatván a tervet, ez azt kivihetetlennek találta, azaz: költségét 33 millióra számítá. Illy roppant akadály gördítettvén elő, a társaság, mely részvényeken alakulandó vala, kezeit megkötve érezé 's a vállalatnak sikert eszközölni nem bírt. És miután ezen akadály miatt a csatorna el nem készülhet, az ország pedig saját erején — ellent állván az 1840: 38diki szerződés — nem létesítheti, hogy ezen, minden tekintetből ajánlható duna-tiszai csatorna valahára létre jusson, Cs. megye követe az említett tervet országos költségen behozandó külföldi tekintély által, mely Beszédes úrral sem rokon- sem ellenszenvenben nem él, kívánta megvizsgáltatni, a miért egy csatorna-hálózat tervének bel- és külföldi műértők által leendő kidolgozására az orsz. választmány ajánlotta 150.000 frtnyi öszveg 30 ezerrel lévén megtoldandó olly feltétel alatt, hogy a tervnek átvizsgálása után a társaság munkához fog-nván, az ország költségeit megtérítse, vagy működni nem akarván, az ország maga hozza létre az említett csatornát.

Egy követ, noha, mint szóla, érdeke ellenkezőt kíván, a cs—di indítványt csak azon esetre pártolja, ha a társaság nem akar e részben intézkedni.

Központi megyénk ifjabb követe arról sem lévén meggyőződve: létezik-e, nem-e a társaság, risicóra nem akart

pénzt ajánlani, csak ha visszafizetését a társaság biztosítja.

Egy kárpátaljai követ meleg részvétellel fogadá Cs. követének indítványát, 's kitüntetvén annak czélszerűségét, kérdé a t. RRket: hogy mikor országházra milliókat ajánlanak, e czélra miért vonakodnak megadni a kívánt öszveget? Avagy az országház nagyobb hasznót igér e csatornánál, mely az alföldet hazánk szívével kötö össze? A társaság nem alulhat, míg a terv iránt nincs tisztában, maga pedig meg nem bírálhatja, sem pedig meg nem bírálthatja, mert a tervet végeredményben ismét csak azok ítélete alá kellene gördíteni, kik jelenleg is rá mondanak az anathemat. Okvetlenül szükség tehát, hogy az ország maga felfogván anyagi érdekeit, tegyen czélhoz vezető lépést.

A többség azonban, noha a cs—di indítványt lényegében pártolván, a 150 ezer forintnak megtoldására nem vala hajlandó, ugy lévén meggyőződve, hogy ezen öszvegből a kívánt terv-áttekintés költségei is fedezhetők.

A Tiszaszabályozására évenként adandó 600 ezeret megajánlván a többség, azon feltétel alatt, hogy ezen pénz ne a vízáradások megállítására fordítsassék. Ellene szavaztak: Nyitra, Soprony, Trencsén, Vas, Zala, Liptó, Komárom, Bars, Somogy, Hont, Veszprém, Baranya, Fejér, Esztergom, Bács, Turóc, Pozsega, Verőcze és Krassó. Ugocsa nem lévén jelen.

A többi folyókra 400, a népevelésre 100 's a statisztikai hivatal felállítására 10 ezer forint megadtván, miután minden ezen ajánlott öszvegek által a pénztár még kimerítve nem volna, a t. RR. a museumi számadások áttekintése után, a museum építésének befejezésére, 's gr. Ráday család birtokában lévő könyvtár 's kézirati gyűjteménynek megszerzésére 100.000 frtot ajánlanak.

A gazdasági egyesületre mielőtt ajánlanának a t. RR., jó-nak látták tárgyalni a magyar gazd. egyesület kérelmére hozott kérelmezési választmány jelentését, mi idő szüke miatt azonnal meg nem történtvén, jövő ősre halasztatott.

Megjék.

Krassóból. Lugos oct. 10. Hozzánk is beköszöntött f. h. 2kán a kenyér-törés ideje. Közgyűlésünk volt, és a finanszi-választmány munkálata fölötti véleményt tárgyaltuk. Örömmel szolgál jelenteni, miszerint a próba perczében egyetlen egy sem találtatott annyira könnyűnek, hogy a fizetést megtagadta volna; vitatkozás tárgya csak a mennyi, mire és hogyan? volt. Végzésünk a következőkben öszpontosul. Követeink ajánljának évenként két millió forintot, és a kölcsön-rendszer elsőbbségeit *) kiemelve, olly összeg felvételét indítványozzák, melynek törlesztési kamatai a mondott 2000000 ftal fődíszíthatók; e szerint a 2000000 ft a törlesztési évek lefolytaig fogván fizetendő évenként, mind az, mire e szegény hazában olly kimondhatlanul nagy szükség van, 's minék lassankint létrehozatalát várni épen azért olly igen nehéz, azonnal és egyszerre létesíttessék. Ha ezen indítvány többséget nem nyerendne, akkor a 2000000 ftot négy évre ajánlják meg, de a középponti vasutat építse az ország, az erre kívántatott tíz millió forint vételessék kölcsön törlesztésre, és az építés kezdessék meg azonnal; mi a fumei vasutat illeti: miután illyennek Károlyvár és Fiume közti létesíthetése sok oldalról kétségbe vonatik, bizonytalan sikerű vállalatok pedig a mellett hogy a pénzerőt fogyasztják, még az ügyet magát is veszélyeztetetik, legczélszerűbb, ha a Károlyvár és Fiume közötti tér és a vasuti terv is m e r t t e h e t s é g ü műértők által ujonan megvizsgáltatik, és a jövő országgyűlésnek tervet terjesztetnek elő, kimerítők, addig is azonban a sziszek-károlyvárosi vasut az ország által föl-építtetik, az erre megkívántatott 1700000 ft ismét kölcsön veendő lévén. Ezek szerint a felveendő 11700000 ft törlesztésére évenként kívántatnék 585000 ft, ide mindenek előtt fordítassék a só főlemelt árából kerülő jövedelem, mely tesz évenként legalább 250000 ftot; marad 335000 ft, mely nem 4 évre, hanem a törlesztési évek lefolytaig tartandó teher-kép fölvalandó, maradna tehát 4 évre, évenként a fentebb érintett öszvegen kívül fizetendő 1665000 ft. — Ha ez indítvány is kisebbségben maradna, akkor az országos vá-lasztmány munkájában kifejtettekhez — egyébiránt a meg-ajánlott, és amott javaslatba hozott öszvegek közti különb-ségre ügyelve — járuljanak. Különben ha valaki által évek-hez nem kötött, hanem egyszer 's mindenkorra fölajánlandó subsidium fizetése hozatnék indítványa, azt mint czélhoz semmikép sem vezetőt, és minden esetre több kárt, mint hasznót hozandót ne csak ne pártolják követeink, hanem mindenképen ellenezzék. A jobbpárti vasut ellátását nem pártoljuk. Pest városának biztosítását, és a lötenyészési ro-vatot ez által mellőztetni, a folyók szabályozására kivettelt öszveget pedig felére devalváltatni ohajtjuk, mi által a többi rovatokban említett közszükségek a 2000000 frtal is fődí-zíthatók. Kívánjuk, hogy a 7dik lapon említett utak között a Sdik előbbi sorozatba tétessék, és megynék a 9dik osztályba helyeztessék. Egyébiránt végzésileg kimondottuk azt is, hogy orsz. gyűlési képviselőink kezeit most, az orsz. gyű-lés végnapjaiban, midőn pótló utasításokért már nem is fo-lyamodhatnak, annyira megkötni, hogy a finansziális ügy tár-gyalása közben kifejlendő hasznos módosításokhoz, melyek elfogadását a biztos czélérés szükségessé teszi, hozzá ne járulhassanak, nem akarjuk; magától értetik azonban, hogy a megyének az adózás körül eddig kifejtett szel-lemét és ismételve nyilvánított elveit szem elől vesztienők nem szabad. A turmezei körlevél következtében fölírast in-téztünk mi is ő felségéhez, hogy a zavarok okozott megfe-nyíteni, és a turmezeiek sereglmeit megszüntetni méltóztassék. Vettük főispánunk ő kegyelmességének levelét, melyben ad-

*) Rogadjak nemes Krassó megye Rendei öszinte szerencseki-vánásinkat, azon finansziális érettséghez, melyet ebbeli határozatuk tanúsít. Szabadon csak azt az egyet megjegyzeni, hogy részletes szük-séghez mért kölcsönök legczélszerűbbek, és soha sem tanácsos sem status- sem magán-gazdaságban, annyi adósságot csinálni, mennyinek kamata az egész jövedelmet elnyeli. — Sz e r k

dig is, míg az országgyűlésnek tovább haladható vége bekövetkeznék, 's a tisztújításokra időt tűzhetne, megnyugtatósul tudatja, hogy az országgyűlés elosztatása után a tisztújító-széket meghatározni el nem mulasztandja, hacsak a megye közönségének abeli akarata felől nem értesítettnek, hogy az a jövő tavasz kezdetére halasztassék; és a megye Rendei főispán ur ő exca iránti figyelemből — őt a roszt időbeni hosszú utazás terheitől megóni akarva, — és saját igazyel-mökre is ügyelve végzésileg kimondották, mikép a tisztújító-székek a tavasz kinyitáig, de nem tovább leendő elha-lasztásában megnyugosznak. Fölvettük ezután a tisztújítási rendszabályok kidolgozására kiküldve volt választmány ja-vaslatát, melynek nyomán többi közt határozatott, hogy mind az, ki választási jogát gyakorolni kívánja, személyesen jelenjék meg, megbízó leveleket csak a testületnek, u. m. ká-p-talanok, a temesi kamarai, és az oraviczai bányászti igazgató-keblére, az örök-alapítványi uradalom, és ezeken kívül az özvegyek adhasanak. Credentionalisokkal a megye kebelé-ben lakozó minden okleveles egyén, és ezeken kívül a megyé-nek nememes tisztviselői is — mintegy 15 — szavazhassan-ak. Voltak, kik az egyes nemeseknek a megbízó levelek ad-hatása körül eddig gyakorolt jogát a credentionalisok meg-szüntetése által sértve lenni vélték; de más részről elmon-datott, mikép nálunk, hol köznemesség nincs, egyedül a credentionalisok öszszerzésével üzetett corteskedés, és en-nek megszüntetése az egésze, és a személyesen megjelen-ni szokott egyesekre nézve csak üdvös lehet; 's mint érin-tém a credentionalisok csakugyan eltörültek; a többiekre nézve megmaradtak utolsó tisztválasztási rendszabályaink. — Szabolcs ismeretes körlevele elhangzott; ellenben Veszprém fölszólítása következtében főbiráinknak meghagyott, hogy Reguly Antal számára uti költséget szedjenek, 's így a si-ker egyenesen tőlök függ; meglátjuk. Pest megye Mátyás király emlékrájzat megküldvén, azt mint a társaság igazgató választmányának ajándékát szívesen fogadtuk, 's Pest me-gyét felszólítottuk, hogy nekünk aláírási-ívet küldeni szí-veskedjék; az emlékrájz tanácskozási teremünkben nyerend helyet. — Gróf Buttler Sándor honfúsitását pártoljuk, és pártoljuk báró Höller-Bertram Móricz, gróf Wickenburg Károly, Mátyás és Vilmos, gróf Crouy Miklós honosítását is; ellenben Valtman József, Haas Ferencz, Szkrbenszky Fulöp, Müller József, Reichcz Ferencz, Billot Cyrus, Larisch-Maennich Henrik, báró Lederer Gonsalv, de Pont Alfonz, L'pka Ferencz, Paravicini Alajos honfúsitására nem járulunk. Akarjuk, hogy a magyar gazdasági egyesület orszá-gos pártfogás alá vételessék, és országos segedelemben része-síttessék. — Pest megye azon indítványát, hogy külföldi szo-borgyűjtemények remekei muzeumunk számára lemásoltas-sanak, és a Mátyás-emlék országos pénztárból létesíttessék, pénzhány, és sürgetősb szükségek tekintetéből mellőzzük; ellenben azt, hogy az országház építése közhitelben álló építő, és szobrász honi művészekre bízzassék, szívesen pár-toljuk. — Jövő közgyűlésünk december 11kén leendő.

KÜLFÖLD.

Minap Londonban a Themse-tunnel részvényei, melyek egyenkint 50 ft stgbe kerültek, 6 schillingjével, azaz eredeti értékük 1/166 részén keltek el az árverésnél. Ebből látható, mily kevés jövedelmet nyujt e nevezetes építmény azoknak, kiknek pénzen létesíttetett.

Ellenben Prágában a Ferdinand-lánchíd f. e. sept. hó-ban 3587 p. for. 36 krt jövedelmezett, mi budapesti lánchí-dunk építését-károli mérsékelt megcsökkenté.

Uminski, a lengyel 1830i forradalmi jeles tábornagyok egyike, 70 éves tisztes ösz, némi adósságok miatt Spaaban (Belgium) a rendőrség által elfogatott, 's mint gonosztevő Verviersbe gyalog vitetett a tömlőczbe, hol kétségbeesve éle-tének érnnyitással akart véget vetni, miben azonban megaka-dályoztatott. Mondják, hogy édes leánya gazdag férjnél van.

Varsóból ezt írják sept. 29röl: Egy itteni templom átalakításánál annak falában 6 millió régi lengyel forintot találtak. E tetemes összeg az árvíz által károsultak közt fog kiosztatni. Haswellben (Anglia) egy közszénbányában sept. 28d. légszesz-explosio következtében száz és egynehány munkás veszté életét; hasonló bányai szerencsétlenség Angliában 20 év óta nem történt, a midőn Wallsendben ugyanezen halállal ugyan-annyi bányász mult ki.

Dower mellett a tengerből zárt üveget halásztak ki, mely-ben a 'Presidens' elveszett gözösről imezt író papírlapoz tal-láltatott: 'President. Minden oda van. Isten veletek, mind-nyájatokkal! Lennox."

Milly roppant a londoni pénzeszarnok üzlete, mutatja az, hogy naponta mintegy 200.000 ember fordul meg benne.

Uj-Holland közelében (15° dél. szél.) egy kis szigeten a földre rakott 9 lábnyi átmérőjű fészkeket találtak, melyek eddig ismeretlen óriás nagyságú madaraké lehetnek.

Sept. 25. a londoni térítő egyesület ötvenkettődik évi gyű-lését tartotta. Hivatalos jelentéséből kivehető, hogy kezdet-ben csak tizenkét apostola volt, míg jelenleg már 400 térítőt és 300 benszülött tanítót tart 85 különbféle állomáson.

A jövő évi angolparlamentet a tözsérek elárasztani szán-dékoznak vasutépítési engedmények kérelmeivel. Annyi a pénzök, hogy a kereskedésben már kívánt sikerrel nem for-gathatják.

NAGYBRITANNIA. Az angol lapok telvék a királyi látog-atás részletes leírásával, onnan kezdve, mint szorítá keblére Lajos Filep Albert hget, 's mint bókolt ugyanitt Wellington hgnek egész addig, mikép huza le keztyűit a Windsorpalotában. A Times kimerítő vezércikkkel kíséri ez utazást, mint méltó befejezését az idei fejedelmi látogatások-nak Angliában. Inti e lap a népet, fogadjja az udvar példájára kitűnő vendégszeretettel és azon mély tisztelettel a királyt, melyet mind személye mind tökéletes politikai bölcsesége igényel, annyival inkább, mert ő az első francia fejedelem,

ki a brit földre nem mint menekülő vagy fogoly lép. Egy másik számában e lap Lajos Filep igen kedvező életírását adja. — Következő amaz új taiti botrány története, melyet mult lapunkban csak röviden említhetünk. Hazard nevű angol hadihajó maj. 7. érkezett meg Papeiti, Taiti sziget főhelye mellett, miután a Sandyich szigeteken Miller tábornokot mint csendes oceánbeli angol főconsult partra szállította. Mindjárt megérkezte után Rose hadnagy csolnakban a partra küldött, Hunt hadnagynak, Basilisk hajó parancsnokának, hol Pomare királyné folyvást tartozkodik, sürgönyöket átadandó. Rose a leveleket átadta Huntnek, ki a szigeten Pritchard helyett consulkodik 's óranegyed mulva Hazard hajó felé evetelt vissza; utközben azonban az ott állomásozó Charte francia hadi fregattól fegyveresen kiküldött csolnak által megállítottatott. Rose tiltakozott ez ellen, csolnakjáról az angol zászlót levonata 's kardját a francia tisztnek átadván fogolyként lépett a csolnakra, mely őt azonnal a Chartere vivé; legénységének a csolnakban maradni megengedtetett. A Chartén 2 1/2 óraig tartoztaták, mely idő alatt is udvariasan bántak vele. Ezután kardja visszaadván csolnakjára visszavitetett, nem a nélkül, hogy ez erőszakoskodás ellen óvást tett volna. Megérkezvén a Hazardon, Bell hajóparancsnok a dolgot tudomásul vevé 's rendeltetésére, Sidney felé vitorlázott. Itt azonban Rose, a brit lobogón történt e sérelmet nyugton nem hagyván, szabadságot kért 's Arache kereskedőhajó visszatért Angliába, hol a dolgot az admiraltásnak feladta. Igy ír a Chronicle, Globe és Herald; a Times és M. Post szerint Rose szabadonbocsátása után még egyszer visszament a szigetre 's a francia admirál a történetet a Hazard parancsnokánál kimenté. — Innen Sidney felé tartott az angol hajó; a Hajós-szigetekenél (hova Pritchard angol consullá van ismét kinevezve), a király és a főnökök a parancsnoknak egy az angol királynéhoz szóló folyamodványt nyújtottak át, melyben magokat Anglia védelmébe ajánlják, a francziák látogatásától tartván.

FRANCZIAORSZÁG. A Moniteurben a közbocsánat által szabadságukat visszanyert egyének névsora közöltetik. Ezek közt három vannak a Quenisseti perből, egy a Moniteur republicain terjesztője, 22 a marseillei összeesküvésből, 5 az ugynevezett nyugoti zavargókból, végre 18 az 1839ik maj. 12 és 13kei lázadásból, ezeknek fővételkesei Barbes és Blanqui nincsenek a jegyzékben, valamint Bonaparte Lajos sem, bár 6 vétkestársa szinte kegyelmet nyert. Az egyének száma 59. — A J. d. Débats e tényt többek közt következő megjegyzéssel kíséri: „E kegyelemosztás legjobb válasz mindazon rágalomra, melyeknek az oct. 29kei ministerium czélja, mióta a külbeke és belrend fentartása lön hivatása. Hánszor mondatott, mikép politikája a külföldnek adni szokott engedményekből 's a haza elnyomásából áll. Itéljen már most a világ e vád felett.” — La Presse: „Miután a rendszabályt határozottan magasztalá, mondá: „Még sajnálni sem tudnók, hogy kiterjedése nem nagyobb, 's hogy Ham (hol Bonaparte Lajos raboskodik) és St. Michel kapuit szinte meg nem nyitották.” — Courrier français: „A ministerium bátorságának vége! Remeg hibáért és a közvéleménynek hódol. E rendelet nem a kegyelem 's irgalom műve, hanem számítás. A megaláztatások és hibák serlege telve volt; a felháborodott közvélemény elégtételt kívánt, 's közbocsánat árnyékát vetik rá. Ezen olly régóta hasztalan várt 's most olly meglepőleg kiadott nyomorú közbocsánat semmi egyéb az otahatái gyalaizát, a marokkoi szerződés és a londoni utazás áránál, semmi egyéb a ministeriumnak váltáságnél a kamarák előtt. Guizot ur remekelni vélt, ha hogy néhány rab szabadságot dobja a mérlegbe, melyben saját sorsa méretik. A kegyelemjog kénytelen megadni árát a ministeri nyerkémkedésnek, 's maga az önző czélra kizsákmányolt királyi kegyelem. azáltal hogy nem önkintjön, nagyságát veszti. Guizot ur rendelete: mindent kitenni, Franciaország méltóságát szintugy mint a királyság irlalmát.” La France: „Miért nem vétettek fela közbocsánatba az 1844ki vétkekek is? Hiszen a kormány szemeiben mind-

nyájzan egyiránt vétkekek vagy kegyelemre méltók. Ha ezek is befoglaltának, akkor a France, Quotidienne, Gazette és Nation felelős kiadói is visszanyerik szabadságukat. A kizáratás által a kormány becsületére épen nem való bosszuszomjat árul el. Bonaparte Lajos ur sincs a kegyelemben részesítve, jóllehet elítélte 1844. előtt történt.” — Használó árnyéklatuak a többi lapok nyilatkozatai is. A kegyelemnyertek közt van Dupoty, a Journal du Peuple néhai főszerkesztője is.

Kisfaludy-társaság. Emlekezetbe hozatik a társaságunk f. évi febr. 2an kitűzött mindket rendbeli jutalom vagyis pályakérdéseinek határnapja, melynek eltelle után semminemű munka versenyre nem bocsáthatatik. A szépműtani kérdés, mint hirdelve volt, imez: „Adassek elő millyennek kellene a korszerű eposnak lennie? A gépek (ugynevezett machinák) használhatók-e vagy milly módosítással? 's ha épen nem, mi lehetne azok potleka, hogy nagyszerűség, mellyel a regényen fölül áll az epos, korszerűsége mellett is fentarhassa.” Jutalma 15 d. ar. — A szépműt. feladás: „Kiválatik a magyar történelekből vett valamely szakasz vagy jelenet prósai leírása, melyben a tenyek hitelesége mellett, a művészi előadásra legyen főfigyelem.” Jutalma 15 d. arany. Mindket rendbeli pályamunkák változatlan határnapja a kuszóbon álló nov. 20ka. A pályamunkák a szerző nevet rejtő szokott jeligés levéllel egyenesen a társaság helyettes titoknokához (Pesten, hatvani-utca, 586. sz. Gebhard ház 2dik emeletében) intezendők. — Jelentetik ezuttal, mikép bizonyos népdal, mely a szokott jeligés levéllel együt pályamunkakul küldetett be, miután a társaság népdalokat igenis gyűjt, de pályaversenyt ezekre nem nyitott, 's szerzőt egy illyennek beakadására csak vastag tévedés vezérleheté, a titoknoknál minden orában visszavehető. Költ Pesten, a Kisfaludy-társ. oct. 12en tartatott havi üléseből 1844. Garay János m. k. b., titoknok.

Gr. Desseowffy Emil vezérlete mellett szerkeszti Szevény József. (Szerkesztőségi szállás urutca Horváthház 450 sz. a. 1. em.)

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK.

Hirdetmény. (1, 3)

A' fömöltgu magyar kir. udvari kincstár kegyes rendelkezéséből közhírré tétetik: hogy a' megürlt kalocsai érseki uradalomhoz tartozó ugynevezett alsóhalászat haszonvétele, Csanád érseki helység társának felső részétől kezdve, ezen Csanád helységének, nem különben Szent István és Szeremlye helységeinek határain keresztül, Szeremlye helysége határa alsó részéig érve, folyó Dunába, és ugyanannak az uradalom illető ágába, valamint az említett helységek határain a' Duna folyásán kívül is található akarmelly vizekben, a' halászat, csikászat és tekenősbékafoágas haszonvételei, 1844iki évi october hó 30dik napján, a' délelőtti szokott órákban, haszonbérbe fognak három egymás követő évekre, 1845iki évi januarius hó első napjától 1847dik évi december hó utolsó napjáig számlálván, annak nyilvános kijelentésével, hogy a' helybégnyás a' fömöltgu m. kir. udvari kincstárnak feltartatik, a' többet igérőnek adati, a' haszonbérleti kívánók tehát a' szükséges bánatpénzzel ellátva, az árverésre illendően meghívattának.

Az árverés módja iránt az nyilvánítván: hogy titkos pecsét alatti ajánlatok is, ha azok a' felsőbb kegyes rendszabályok szerint készítve 's a' szükségesekkel ellátva vannak, és az árverésre kijelölt napot megelőző napnak estvéli 7 óráig a' kormányzó tisztnek beadtának, elfogadtának; azonban a' mellett az árverésre kijelölt napon, az illy titkos ajánl. ha az árverés helyén személyesen jelen van a' szóbeli árverésen részt vehet, 's többet igérhet; hanem ezen esetben megkiváttatik, hogy a' titkos ajánlásához csatolt bánatpénzzel szóló, 's az uradalmi pénztárt kezelő tiszt által kiadott eredeti bizonyítványt, mely a' titkos ajánlatához van rekesztve, a' szóbeli árveréshez, hiteles másában mutassa elő.

Váltótörvényszéki idezés. (1, 3)

Löwenthal M-nek Morvaországban Trebitschen lakosnak, az ellene Wrchovszky Sándor, mint Herczl Sándor csódtömegmondoka által 400 p. ft iránt indított ügyben a' brüni váltótörvényszékhez intézett idezéséről f. évi october 12dik napján, mint az e' végétt kitűzött határidőig válasz nem érkezvén, nevezett Löwenthal M. a' fentebb kitett ügynek tárgyalása végett f. évi october 25ken reggeli 9. órákor leendő megjelenésre ezennel V. H. r. 213. §. rendelkezéséhez képest ideztetik. Költ Pesten, a' kir. e. b. váltótörvényszék 1844. october 17ken tartott üléséből.

Kötelezvények megsemmisítése. (3, 3)

35592. Kassa városa tanácsa, néhai Bálintfy József özvegye Pajerle Victoria vagyonára betáblázott 4 kötelezvények, melyek közül egyik az ottani kórház pénzirtára részére 1841dik évi octob. 15en 100 v. forintból; a' másik Penzel Frigyes csódtömege részére Gassik Ferenc által 1826dik évi junius 10dikéről 250 v. forintból; a' harmadik Igaz József részére Dülházy Mihály által 1826dik évi decemb. 22dikéről 300 v. forintból; a' negyedik végre Fischer Mátyas csódtömege részére Demeter András által 1826dik évi apr. 9ken 50 v. forintból adatot ki, mint már kifizetteknek, de időközben eltévetteknek megsemmisítését jelentvén fel; ezen megsemmisítés kebelserzte kihirdetetik. Költ Mindszent hó f. 1844.

Pesten, borz-utczában 222. sz. a. 2dik emeleten egy csinos kis szoba nótelen egyének érvényedonként kiadó; mely iránt értekezhetni ugyanott a' 2dik emeleten levő legutolsó 's üveges ajtaju szeglet-lakásban.

Gözhajók Magyar-országbán. Bécs és Pozsony között a' „Duna“ gözös indul mindnap reggeli 6 órákor Pozsonyból Bécsbe, és Bécsből Pozsonyba vissza ugyanazon napon délutáni 3 órákor; továbbá, naponként indul Pozsonyba egy utazógözös délutáni 1 órákor és a' következő napokban Pozsonyból Pestre reggeli 6 órákor. Pestről Pozsonyba és Bécsbe mindnap reggeli 7 órákor. Pestről Mohács- és Eszékig minden csütörtökön reggeli 6 órákor. (Ezen gözös szombatban reggel Eszékrol elindul, és Bajára mintegy 8 óra odaér, 's a' honnan vasárnap reggeli 2 órákor Pestre érkezik.) Pestről Zimony- és Drenkováig minden kedden és pénteken reggeli 6 órákor. Ezen gözös visszaindul: Drenkovából minden szombatban és kedden reggeli Zimonyból „vasárnap“ szerdán 2 Vukovábból „hétfőn“ csütörtök 6 órákor. Bajáról „kedden“ pénteken

Visszaindul Konstantinápolyból Gallaczra october 22ken, azután Gallaczról Soela-Cladovi és Orsovára october 26ken. Pestről Widdin-, Rustuk és Gallaczon által Konstantinápolyig (a' török részen) october 25ken. Visszaindul Konstantinápolyból Gallaczra october 29ken, azután Gallaczról Gladonitza- és Orsovára october 19ken.

Épen most jelent meg és Heckenast Gusztáv pesti könyvtáros és kiadónál váci-utczában 15. sz. a. és minden h. könyvtárosnál kapható: Az ifjúság olvasó könyvtára 1-3 ifjabbik ROBINSON. Mulatságos olvasó-könyv Gyermeknek és ifjak számára Campe J. H. után. Második kiadás. 12rét. 2 füzet füze 40 kr. p. p.

A' Romaiak' történetei ifjak használatára. Irta Tooth István. 12rét. füze 20 kr. pengő pénzben.

Arverési hirdetés. (1) Csizmazia János és Buza János épületfa-kereskedők, nem különben az utcb. nevezettnek neje Storch Hermina-fele csódtörlet választmány határozata következtében ezennel közhírré tétetik, hogy a' nevezett csódtömeghez tartozó Pesten Duna mellett a' komáromi deszkások során levő 414, 415 és 424 számok alatti épületfa-kereskedési telkek és épületek folyó 1844iki évi november 13ken — továbbá Rév-Komáromban a' Rozália-téren helyezett polzári telkű nagy ház folyó 1844iki évi december 31ken közzárverés útján el fognak adatni.

Váltótörvényszéki sommás elmarasztalás. (1, 3)

Kaufmann Ignác, kinek tartozkodása helye nem tudatik, köteles 1000 p. ftot, ezen öszvegnel folyó 1844. évi september 13dik napjától 6% kamattal, 's 10 p. ft 56 p. kr. költségeket f. évi october 30 napjáig Strasser Salamon részére az ennek Kaufmann Ignác által ingó zálogkért átadott köber telezvény különbeni eladatasának terhe mellett lefizetni. Az elmarasztalt fél részére Csolnoky Imre v. ügyvéd gondnokul ezennel kinevezetetik. Költ Pesten, az e. b. kir. Vtszék 1844. oct. 14. tartott üléséből.

Váltótörvényszéki idezés. (3, 3)

Ibrányi Ferenc, kinek tartozkodása helye nem tudatik, az ellene Prix Antal által 1400 p. ft iránt indított váltótörvények tárgyalása végett f. évi october 29. napján reggeli 9 órákor e' váltótörvényszék előtt jelenjen meg. Ha alperes a' kitűzött időre meg nem jelen, vagy ügyviselőt nem rendel, részére gondnokul Csolnoky Imre v. ügyvéd ezennel kinevezetetik. Költ Pesten, az e. b. váltótörvényszék 1844. october 10ken tartott üléséből.

Singer Alajos elieni csódp. (3, 3) Rünap november 18dik 1844.

33500. Pozsony városa tanácsának felrása szerint, Singer Alajos Pozsony-várallyai zsidó elleni folytatólagos csódp. a' hitelezők megjelenésére f. évi november 18dik napja üzetvén ki határnapul, ez az íanté 1842ki junius 15ken 22264. sz. a. kelt körlevél folytán kihirdetetik. Költ Sz. Mihály hó 10. 1844.

Váltósemmisítés. (3, 3)

22489. Komárom vármegye jelentvén: hogy 1839dik évi junius 5dikén Pesten 1200 p. forintból kiadott 's Itzeles Manó kövöltöz, Netter Manó 's Netter Sándor pedig szenvedőleg illető kifizetett, 's állítólag eltévett váltónak megsemmisítésére f. évi martius 7dik napjától számítandó egy évi 's egy napi határidő üzetett ki; ugyanez országszerzte kihirdetetik. Költ Sz. Iván hó 18dikán 1844.

Kötelezvények megsemmisítése. (3, 3)

(72) 30778. Zágráb vármegye Köröskényi Ferenc és József hitves társak folyamodásuk következtében egy 1837dikben november 20kan 500 p. forintból kiadott, 's a' mondott folyamodókat szenvedőleg, Greyer Lőrinczet pedig keresőleg illető kifizetett, de elveszett kötelezvények megsemmisítését országszerzte kihirdetetik; emnélfogva a' körülírt kötelezvények megsemmisítése kihirdetetik. Költ Kis-Asszony hó 21dikén 1844.

(23) 21485. Mosony vármegye, Takácsy Ignác mint gróf Zichy-Ferraris Emánuel meghatalmazottjának folyamodására, gróf Szapary József, Pál és Péter Gusny birtokjokra betáblázott kilencz, gróf Zichy-Ferraris Emánuel oroszári uradalmára pedig négy rendbeli, 's lefizetésük után eltévett kötelezvények megsemmisítésére kitűzött f. é. april 16tól számítandó egy évi 's napi határidő országszerzte kihirdetetik. Költ Sz. Iván hó 18. 1844. (3, 3)

Épen most jelent meg Kilian 's társánál (2, 2)

Pesten a' váci-utczában Parkfrieder-házban minden h. könyvtárosnál kapható: Nemzeti Kép-Csarnok. I. füzet tartalma: Gr. Teleki József, Bajza, a' Csehek Magyarországbán. (I—VI.) Nyolcz pompás aczélmetszet. Ára füze csak 1 ft p. p.

Haszonbérlet. (1, 2) Te' Nyitra vmegyei N. Vicsáp. és szomszéd N. Apáthi helységekben Szentel Ferenc ur csódtömegéhez tartozó birtokrészek, fundus instructussal, 's a' gazdaság folytatására szükséges 4 16 és 5 darab szarvas marhával együtt f. évi november 2. an reggeli 10 órákor tartandó közzárverés útján 3 évre haszonbérbe fognak adatni. — Al pedig ezen birtokrészt két külön curialis telekből, a' külsőn van egy alkalmas uri lakház tagas szerűvel, szilárd anyagból készültlen, egy gyümölcsös kerttel, mind jó állapotban; a' belső telektől pedig füzet a' jövő évre az alhaszonbérlet 120 v. ftot. — Van továbbá 125 pozsméző alá való, jobbára 150 osztályu bevett szántóföld, 7 1/6 kaszánnyi rét 17 árok szőlő, 's külön káposztás kert. A' haszonbérleti kívánó két részletben, félévénként előre fizetendő a' haszonbérlet, kötelezvényen egyszermind a' fundus instructus biztosítása fejében, mindjárt a' szerződés megkötésekor 400 pftot letenni, melyet a' haszonbérlet leteltével, 's a' javaknak mostani állapotukban leendő visszadarasakor visszanyerend. A' többi feltételekről addig is értesítést ad Stuller Ferenc, id. főmegmondnok. (Lakik Pesten utér, Ürményi-ház).

Kilian 's társánál Irodalmi Arcopag. Kritikák a' magyar irodalom újabb művei felett, több tudós férfiak által írva. Második füzet ára füze 50 p. kr.

Schwáb-hegy erdei telkek (Schwabenberg) eladása. (1, 3) Szabad kir. Buda főváros tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a' Schwabhegyen (Schwabenberg) az ugy nevezett Ráczfei (Raitzenkopf) erdőben 130 hold erdei telkek és pedigen Raitzenkopf erdőhold kezdve 6tig egy osztályban, a' hely színén tartandó nyilvános árverés útján különös kedvező feltételek mellett folyó évi november 5ken a' legübbet igérőnek át fognak adatni. A' venni szándékozóknak magokat vagyonuk felől elegendő bizonyítványokkal 10 pcentomi bánat váltó pénzzel ellátva, fontkittet napon és helyen az említett árverésre reggeli 9 órára ezennel meghívattak. A' feltételek pedig adigdiglan is a' kebelbeli számvevő hivatalban megtekinthetők. Költ Budán, 1844iki évi october 12ken.

Igen jó, elavult, könnyű és erős Magyar szivart mird kisben, mind pedig ládácskákban 100 és 250 darabbal ajánlja Gschwindt M. A' „Dohányzóhoz“ a' királyi postával szemköz.

Magyar-országbán. Bécs és Pozsony között a' „Duna“ gözös indul mindnap reggeli 6 órákor Pozsonyból Bécsbe, és Bécsből Pozsonyba vissza ugyanazon napon délutáni 3 órákor; továbbá, naponként indul Pozsonyba egy utazógözös délutáni 1 órákor és a' következő napokban Pozsonyból Pestre reggeli 6 órákor. Pestről Pozsonyba és Bécsbe mindnap reggeli 7 órákor. Pestről Mohács- és Eszékig minden csütörtökön reggeli 6 órákor. (Ezen gözös szombatban reggel Eszékrol elindul, és Bajára mintegy 8 óra odaér, 's a' honnan vasárnap reggeli 2 órákor Pestre érkezik.) Pestről Zimony- és Drenkováig minden kedden és pénteken reggeli 6 órákor. Ezen gözös visszaindul: Drenkovából minden szombatban és kedden reggeli Zimonyból „vasárnap“ szerdán 2 Vukovábból „hétfőn“ csütörtök 6 órákor. Bajáról „kedden“ pénteken

Épen most jelent meg és Heckenast Gusztáv pesti könyvtáros és kiadónál váci-utczában 15. sz. a. és minden h. könyvtárosnál kapható: Az ifjúság olvasó könyvtára 1-3 ifjabbik ROBINSON. Mulatságos olvasó-könyv Gyermeknek és ifjak számára Campe J. H. után. Második kiadás. 12rét. 2 füzet füze 40 kr. p. p.

Épen most jelent meg Kilian 's társánál Pesten a' váci-utczában Parkfrieder-házban minden h. könyvtárosnál kapható: Nemzeti Kép-Csarnok. I. füzet tartalma: Gr. Teleki József, Bajza, a' Csehek Magyarországbán. (I—VI.) Nyolcz pompás aczélmetszet. Ára füze csak 1 ft p. p.

Kilian 's társánál Pesten, a' váci-utczában Parkfrieder-házban kapható: Irodalmi Arcopag. Kritikák a' magyar irodalom újabb művei felett, több tudós férfiak által írva. Második füzet ára füze 50 p. kr.